

ידי שני

פעטער צייטונג

דער צייטונג וואס ערשיינט... 10 געלט... 5 געלט... 2 געלט

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן... דער צייטונג... 10 געלט... 5 געלט... 2 געלט

Nr. 132. פיערצענטער יארהונג. פסט, מיטטוואך כו השון ה'תרמ"ג. Pest, den 8 November 1882.

פערשידענע ניוואכטונגן

נע טהילענע מער אס פערברעכען צור פערנאט- ווארענע ציעט אדער איך בעשטראפט. דאמיט איזט דען ווען, דא פאס אונליקע בעטראפפען ווארענע בליט-וועגן געהאלפן, דער שטאט האט דא פליכטן יעדע איינשטייגן דינאמאני- האלטען. - איז וועלכע ווייזט אב דורך מלישער- מאכט אדער דורך אנדערע מיטטעל? - דאס איזט עפען זיינען ווארענע, כאטש ער דאס נעמט, דאס ערשיינט ער איבערהויפט נאכן אפערפליכטן.

*) יודענדיג ליבע ש'מ'מ- מונג אים פרעס ברונער קאמ- ט א ט ע. דעם פנסטער לאאיר וויד אים ווארט- בערן פאס 6-טען דיענס נעמלערט: היטע נאכט ווארדען היער דא פנסטער, דעם יודישען איי- ווארענע א ש'מ'מ אונגעווענליך אבליקן היער אלע נאכט איינע ברוגער-וואכע דא נאכטען אויף איר אב דורכשטייפט, אום איינע שטארקע דער הווע איר אדונט היטנאנדערהאלטען, איר פרישט פא- קינפטען איינשטייגן אזא איינע נאכט, דא דער בערע-פאכעל נאך אימער דא נאכטען דורכבערט איר ליעדע וועג אן וועלכען דא אבשלאסונג דער עסטער שאליאשי נעשילדערט וויד, אס פערפאסענען בערעכיליכען, אללע- זענעלענען הערשער היער ווארט איינע זעהר האבנדע אונט, דא דא מיען אים דער נא- צען אינגעלינג זיר היער אונגעווענליך האסטען, אין ברעסלעווערען, דאס היער בייא איינע יודען בערעכיליכען אים ענטדערט אירעם הערן, דאס מאן פיר דען אללעווענליכען איינע ווענערהאלטען בעשלאסען אבער, ענטשליכע בעשטענענען ברוגער-וואכען, אים דורך נעמי- זאמען צואממענענדיקען דען אויספירן איינע קראמאללע צו פערברעך, דא ארעם-בעהארדע איז דא פאדערען האסטען אן יודיע בעשענענען ענטפאלען אללעם מאנליכע, דא ברוגער-וואכען דא נאכט דורך דא נאכטען איר הי- ען איר, עדיקן איינשטייגן, דאס עס דא ליפס פערשייטענען: אלליין זי ווארענען איינשטיי- גען קאס עס דיעסמאל נעמט, דאס נעוועלע דא ברוגער-וואכען פרישטעט, אדעם היינטיג היער דא יודיענליכע שטעט פארט: עס ווערע זעהר נאכטן אים מאן נאך וואסבער איינע אבי טהילען סארדאטען ענטדערט, דא דאך דא פיער מאן פאדערען וועלכע דער היינטיג בעהארדע צור פערשייטען שטעהען אינמאלד איינשטיי- גען אים דען אויספירן איינע אונגעווענליכע צו פער- היטען: דא ווען אן לא ניש'מ'מ דא- בען דען בעשלוס געמאכט היינטיג ארעם ווענענדיך צו פערפאלסטען, דא זיך פאן אללען זייטען בע- דארט ווען, דער דארטען יודישען וויסמאן לא- זא לוסט ווא דיעזער טאנע בייא איינעס דייטש- ליכען איינשטייגער, אום פאן דעמוטלעכען איינע שילד איינשטייגער, ער טראג בלאס דא פריא זיינע שילדערט צו היינע אראשטעט יעדאך דא זעאלונג צו לויפטען אדער זיך ווענעסענען צו ענט- שולדיגען, דאס זא עטעט נעמט זעהלען קאן - זאנעט זא דעם יודישען גלייכער נאכן קויפן: וויסען זא, אן זייען, איך הענטען לופט אהינען זאלליך אין מעסטער דורך דען לויב צו שטאפען: - עס איזט וועלכע-פערשייטענענדיק, דאס לויפט דאס היינען שילדערט אויסלעס פערלויפט. - דאס זאלכער שטייגער דער בעשלאסענען ווען עס נעמט בערעכיליכען, דאס דא אינגליכליכען ווען גערע איינען ארעם פערלאסטען, אין דעם זא קיינע מיניטע אהרעם לעבענע זיכער ווער, - זא ווייט דער בערעכיליכען אים פנסטער לאאיר: נון וויסען ווער וורקליר נעמט אים דער אראשטעט שטאט נענען דא יודישען ברוגער זיינע פליכט אן פאל- לעס מאסע ערשילט ווען מאן זאלכע צישטענע שטילשליינגער הולדעט, עס נעמיט דורכאויס נעמט, ווען דאס נעמיט נאך נעשענענעס אונליקע איי- נע

דא דערנאכטונגן

אן דער נעשטיגען וועגן דער אונגארשען העלענאשאן ווארען דער נעמיטאמע פאנאצמ- נעסטער הער פאן קאללא איבער דא נעמיטער- טיען צישטענען אן באטינען איר דער הערע- נאיווא בעפראנט, הער פאן קאללא ערשטילכע הייערן איינע לענגערע אנטווארט אן וועלכע ער ניר זא פיעל קלאר איר דייטליך הערשטאמט, דאס מאכטענענען אן דער דעוואלוציאן אים ווען אונדערע מאנארכיע שולד אירט ווייל דא דארט- נען דעוואלוציאנענע פאן דען וועלכען מאכטענע- נענען אונטערשטימען ווערען, - זאס אבער הער פאן קאללא נעמט נאכן דייטליך הערשטאמט, ווארען בעראם מערקען לעיס אירט, דאס אונדער הער דעם קויפן דעם אים פארלעכען מאכט- נענען שטערט, קאללא פערשפארד מארענענען נענען דאס טייכען דער מאכטענענענע, וועס- האלב אבער איר דא אונגארע אונדערע קאללא- טען אים ווען אונדערט מאנארכיע נאך נעמט בע- דייטענע פערמיטערע ווערען קאנן, קאללא פער- שוויכט דא פערוואלונג אן באטינען איר דער הערענאיווא בערשייטער צו פערברעכען, אירעם דא פערוואלונג נעמט מער פאן ווען אים, זא- דען פאן טראגאדיען נעמיטע ווערען וויד.

*) א'י'בער דא פריילאסטיג ד'ר' א'ר' א'ר' וויד אים אים נירעוואזא פאן איינער עהווערדענען פערוואלליכ- כייט פאליגענעס נעשענען: זיינע שארף, דא פריא דעם טאג-עסלארען 'שמשי' איזט פליאט אבערס אים דער אונטערזוכונגס-האפט ענטלאס- טען ווארדען, דיעזע פרייגעלאסטענע פריא ער- זעהלע, דאס ווערען דער אבער-שטאטעס- אונגארע הער פאן קאזא דאס נירעוואזאנע-נע- פלענען בערעכיליכען אירעם בעהארדענען ווערען דער נעפענענע-וועכטער בייזשעס איינע מילדערע ארעם ציפאר זא, פערנער שרעקלעך זיא, דאס איזט אירער שטייפאדן מאדען שרעקלעך זיא דער זייט אירער פעהראסענען אלזא זייט איינעפער זעכס מאנאטען, נעמט נעזעהן, דער איינשטייגער- היטער ב'א'ר איינשטייגער אפטרעס מיט איר אן פערדאר איר פארדערט זא אן שרענ- נעם טאנע אויף: זא מאנע נעשטעהען, דאס דא בייא דער אבשטראכטונג דער עסטער שאליאשי מיטגעהאלפן, אבער דא פריא עקלערטע אלל דא איינשטייגער פריא איינע פריכע זיינע, איר זאנעט דעם ריכטער אים נעמיט: דעם פערברע- טיען מעשען אבען מינעס נייטעסשטייגער ווען דער פאלטרען איר מארשען זאלך פאלטע אים- זאנען ערפיעסן: דא אפס ווערערהאלטע בייטענער פריא שרעף פאן מאנע איר אהר-הערן שטייפאדן פאן אונטערט צו אונטערט ענטווענע- נעשטענען: ווארען דעם ריכטער נעמט בערע- ליגט, דא נון פרייגעלאסטע פריא שרעף בעפלי- דעט זיך עטעט אן עלענעס צישטאנדען דא וויינעט בייטענער טהרענען, אלס איר דער אונ- טערזוכונגס-ריכטער ב'א'ר מיטגעהאלטע, דאס אירע נאנע האבען אירע מאכעל וועשען, קליידענע שטיקע בעשטייג איר זאנעטען זאנען ווערערט אירער איינשטייגער-האפט דורך איינשטייגער דיעכע נעשטעהען ווארענען, - ב'א'ר זאנעט איר: איך האבע בייא זעמפלעכען טאג-עסלא- רער ווען (2) היידורכזוכונגען פאליגענען לאס- טען אים אירע זאנען איינשטייגער, אבער מאן קאנעט נעמט איינשטייגער: דיעזע בעיאמטערע- ווערענע פריא איינע פאס שיקול טיעפענענעטע מיטטער פאן הייערען קווערן, בעפרינעט זיך ליידער הייטע אן איינעם ביישפיעלעך עלענערען צישטאנדען הייטערהאלטן אינאם איר פערלאס- טען: פערנער וויד אים פאן דעוועלכען ער- ווארדענען פערוואלליכען אונטערשטייגער, דאס פיר דען פערנאנענען זאנאטא אן נירעוואזא איינע אנט-עמשישע פאלעס-פערזאמלונג אבערהויט ווארדען דער צוועק דיעזער פערזאמלונג זא: איינע פערציין צום שטענע דער בייטענע נענען דא ווען צו נירנען איר מעהרערע ווענענענליכע בעשליסטען פאסטען, אבער צו דיעזער פער- זאמלונג זא זאפעל וויא זעמלער דעשינענען, דא דא אים דער איינשטייגער איינשטייגער בייטע- ליכען נעמט-בעזוטער מיט דען ווען בעפריינדעט

עס איזט ווארענענאך וויד האבען באטינען איר דא הערענאיווא ניר צו דעם עיקע בע- זעטעט אים פאן אר אים מאכט איר איינשטייג אים ארענען צו נעמיטען, איר נון קאנען זיך מיט דעם קליינען מאכטענענען נעמט פארשטאמען: אים דער באטינען פריא איר נעמיטענענען איינע מאכטענענענען ווארען, דורך איינער בערעכיליכע-פאלטשן אבען זיך איינע קליינען אינאונדערזיכען נאכט דא מאכט נענענען, אים פארשייטענע צו בענאנדענען: אים פארשייטע- נער אן פערברעכענענען צו פערזענען, נון איינע עס אבער וואס הער פאן קאללא נעמט הייליך הערשטאמט, נעמט דאס קליינע מאכטענענען וועלכעם אים הערשטאנדען ווארענען רוסלאן דער פרישט פאן מאכטענענען איזט אין אונטע דעם ריכטען אונדערט איר ניר אלס וואכער וואס ער עס איינערע מאנארכיע פערלעכען הייטען צו בערשייטען מיט איינעם ווארט: וויד הא- בען מיט דער בערעכיליכע-פאלטשן רוסלאנד נע- לענענדיג נענענען, אים פארשייטענען דורך מאכטענענען צו בענאנדענען.

אירעסטען זאנעט הער פאן קאללא, דאס ער ווערענער זיינער היינע אים ווען איינערע מאנ- ארכיע דא בעסטע מיטטעל נעשטענען, דא ווען אן באטינען איר דער הערענאיווא פאלטשע- דע ווערען הערשטענענען פאר אללעס (מיט ער) מיטטען מאן ווענע פערוואלדענען פארווענען צו קולטיווערען אבען, דאס הייטען זיא צו נעמיט- דעסען, מיט אללען מאדערען איינשטייגער פער- זענענען פארווענען צו מאכען. נון איזט אבער דא אלטע פראגע: וויא קאנן מאן איר דיעזע פראווענען ווענען הערשטאפענע אבשטראכער איינשטייגער זאלך נאכען אים נאכען מאכען ווען מאן נאך נעמט עניו ווייט, אים זיא אים נעהאירען: פאר אללעס מיטטע דא בערעכילי- ענענענענע-פראגער דיעזער פראווענען פאלטשע- דע געלאזט ווערענען, איר ערשט דאנן קאנענען וויד זיא קולטיווערען.

נ א כ ט ר א נ

דיא היזענען בלעטטער פֿערשטע ענטליכען היטע דען וואַרמליט דעם בעשיידעם דעם גירעדי- האַזער געריכטס-האַרע אין אַננעלענענענע דער פֿערשטענען ווען דער בעשייד לויטעס זינעם הויפטאנהאלטע נאך וויא פֿאַלנט:

אויס נאמען זינער מאַטעריע דעם קאַניס. דער אַנטערזויכונגס-ריכטער באַר אַהאַל האַט אַן אַם 22 טען אָקטאָבער דער בעשלוס געפֿאַסט וואַ- נאך דיא בעשלידענען עקל שמואָליטש אַנד אַנשיל פֿאַנעל אַיף פֿרייען פֿיס געזעצט ווירדען, וועהרענדי דיא בעשלידענען יאָזע שאַרף זאַמט פֿרויאַ אַטלאַטס שוואַרץ, לעפֿאַלד ברויך אַבראַ- האַם כּוּכבּוּס, אַרלף זינער, לאַזאַר ווייטשטיין, סאַמועל לויטע, פֿיליפּ ברויך אַנד עמאַנעל טייב אַנד ווייטער. אַבליפּ דיא אַנטערזויכונג בעשייד בענעדעט אַיזט אין האַפט צי פֿערבליבען העטען. — גענען דינען בעשלוס דעם אַנטערזויכונגס- ריכטערס האַבען מעהרערע דער פֿערשטענען מינדליך דיא אַפּעלאַציע אַננעלענענע וועהרענדי גליכצייטיג אַיך דער קאַנגיליכע שטאַטס-אַנוואַלט גענען ערוועהנטען בעשלוס זאָנאַר שרײַטליך אַפּ- פעלירטע. דער קאַנגיליכע געריכטס-האַרף צוירעדי- האַז אַנדי זיך אַן אַרלע דעסען פֿערשטענען לויט בעשלוס פֿאַם 3 טען נאָעמבער זינען בעשלוס דעם אַנטערזויכונגס-ריכטערס ט ה י ל ו ו י ז ע אַבזענדערן אַנד צוואַר זאָ: דאַם שמואָליטש אַיך ווייטער אין האַפט צי פֿערבליבען האַבע וועהרענדי פֿרויאַ שאַרף אַיף פֿרייען פֿיס צי זעמען זיאָ? — דיא גינדע פֿיר דינען טהיילידיגע אַב- ענדערונג זנד פֿאַלגענדי: פֿרויאַ שאַרף כּעפֿאַנדי זיך צי דער שמואָליטש אין וועלכער דער מאַרד אַנ- עקליך פֿעראַכט וואַרדען, צי היזען. דאַם גיבט זעלבסט דער קאַנע בעמאָרן שאַרף צו. דער גענען זינע שטייע-מוסטער נור אַפֿעל אַויסזאַנען: אַיך האַבע אַיך זאָנדיך דען פֿאַנל טיטעטהיילט אַנד דיא זיטע אַיזן נאָך צי פֿערהימליכען! אַיף גינדע פֿיער אַויסזאַנע קאַן אַלואַ דיא אַננעלענענע פֿרויאַ אַננעלענע אַיך ווייטערדין אַיננעשפּיערעט בליבען. וויאָ ווערער שמואָליטש בעמריפֿאַט זאָ האַט ער יא זעלבסט אַיננעלענענע אַן דעם פֿערערען לייכענ-שווינעל טהיילענענע אַנד דעמאָך טיטענענע וויאָ האַבען דיא ריכטער אַררע צי פֿיהרען — אַמאַנעל טייב ווירד אַיך אַיף פֿרייען פֿיס געזעצט וואַרדען ווין העטע ער עס גיבט אַיננעלענענע גענען דען אַבענעוועהרענע- בלי- טש דעם אַנטערזויכונגס-ריכטערס וויאָ אַפּעלע- רען, זעלבסט טאַיין שאַרף דער 8 פֿערזאָנען נאַ- האַפט געמאַכט דיא אַיננעלענע אַם מאַרדע כּעמאַליטש זינען גיבט צו דאַם עמאַנעל טייב אַיננער הענענען זיבט טיבס כּעפֿאַנדי פֿער- וואַרדע כּלאַם אַיז פֿאַלגענדי אַרוואַכע פֿער- האַפטען: צוויא דער בעשלידענען בערענען זיך געמליך. דאַם זיא ציר שמונדע דעם אַננעלענענע מאַרדעס אַן געזעלשאַפט דעם טייב זיך כּעפֿאַנדי.

פֿערלאַונג

ד ע ר 1860 ע ר ל א ז ע . ש ל ו ם .

יע 1000 גולדען געווינען: 8' 532 8' 525/20 6' 4620 4' 4458 6' 5093 4' 5873 5' 5968 10' 5634 9' 5747 18' 5873 1' 6314 13' 6811 9' 8045 12' 8179 11' 9352 13' 10435 18' 10626 8' 10925 9' 10985 2' 11525 8' 11768 14' 1268 11' 13475 10' 14501 16' 16253 18' 16242 20' אַנד 18647 16' 18647

בריעפע דער רעדאקציע

הערען אַרן פּעפּער אין סלובין אַנד נאַמאַן עהרליך אין קאַלשאַט: וויר פֿערשטענליכען בלאַס דיא ציעהונגען דער שטאַטס-לאַזע אַנד דער ווייטענען פֿרויאַט-לאַזע דיא ציעהונגען דער פֿערערענע-לאַזע ביינען וויר גיבט: זאָך מוסען יא אַן אַלען טראַפֿען, וואַ זאָלע לאַזע פֿערקויפֿט ווערען, דיא דעספּעלליען ציעהונגס-ליסטען אַויסליענען. הערן אַן נאַטליכע אין סאַדאַקאַ: דאַם, וואָס אַיזען יעמטע אַם ראַכנע אונטערשטענדיך בלייבט, וויר זיך ערסט אַם שלוסע דעסעלכען קלערען.

געשעפטסבעריכט

פּעפּער פֿרויען.
ק א ר ן 6.00—7.30 גולד.
נ ע ר ס ע פּעפּער-וואַרע 6.—6.40 גולד. מאַלצ- וואַרע 6.75—7.40 גולד.
ק ו ר ו ן (נייער) 5.—6.20 גולד.
ה א ע ע ר 5.30—6.20 גולד.
ר ע ס , נאָהל פֿער אַינעס-פּעפּערעכע 1883 13.25—13.50 גולדען.
ט ע ה ל ס ר י י ע (פֿער סיראַנאַט זאַמט זאַק, פֿרייא אַפּעט 2) 0 גולד. 20 גולד. 80 קר. 1 גולד. 20 גולד. 2 גולד. 19 גולד. 3 גולד. 19 גולד. 1 גולד. 4 גולד. 18 גולד. 50 קר. 15 גולד. 17 גולד. 60 קר. 6 גולד. 16 גולד. 60 קר. 7 גולד. 15 גולד. 20 קר. 8 גולד. 8 גולד. 10 גולד. 40 קר. פֿינע קלינע 4 גולד. נאָכע קלינען 4 גולד. 20 קר.
ה י ר ז ע נ א ר י כ ט ע ר עכטען אונאַרישע 11 גולד. ליענען 12 — 18 גולד. ראַקע תּווען 6.10 גולד. תּווען ברויך 10.75, נאָכע ווייטע באַרדען 10.15—10.25 גולד. צווערנעל 11—11.75 גולד. ליענען 12.75 האַפּטענען 10. גולד. מאַהאַר — גולד. קיטעל 26—28 גולד. וויקען 6.50—7 גולד. מאָן גרויער — 25' — 26' גולד. בלויע 28 — 29 גולד.
פֿיר י ו ם ם גייע געשטאַרע אַם קר י י ג ען 31.50—32 גולד. — אַדטיג-געמאַרדע 33.25—33.50 גולד. פֿער 10000 לייטער פּעפּערענע.
ש ל י ו ן א ן ו ן פֿער העקטאַלישע 35 — 45 גולד. אַלשע סויטער 60—75 גולד. יע נאָך קוואַליטעט.
צ ו ע ש ש ק ען, באַטנישע 24—24.60 גולדען. באַטנישע 21 — 21.40 גולד.

צ ו ע ש ש ק ע נ ם ם (לעקוואַ) באַנאַסער 21.50 גולד. 23 — גולד.

ו ו א כ ם ראָענויער 128 גולד.
ה א י נ י געלייטערער 33—33.50 גולד.
ק ל ע ו א ם ע ן 62 גולדען.
ק א ם ה ק ל ע ן 50—64 גולד.
ק נ א ם פ ע ר ן 18—17.50 גולד.
א ו נ ש ל י ם ט (חלב) 51—52 גולד.
ר י ב אַל ראַפּעלס — ראַפּעלירטעס — 38 גולד 100 קילאָגראַמס.
ר ע ס ק ר ב ע ן 6.40 גולד.
פ ע ס ר א ל ע א ם 23.75—24 גולד.
ש א 6-6 ע ל ל ע אין פֿאַרייער וואַכע וואַרדען 40000 שטיק פֿערייערע נאַטונגען פֿערקויפֿט. אַנד צוואַר דייטש-וואַללינע 2.60—3.40 גולד. פֿער פֿאַרר — סערבישע 133—150 גולד. באַטנישע אַנד באַנאַסער 140—155 גולד. מירקישע אַנד מאַצעדאָנישע 47—48 גולד. קראַמישע אַנד באַטנישע 46—47 גולדען. פֿער 56 קילאָ — (אַללע פֿער 3 מעצענעס).
ל א ע ם 6-6 ע ר ל ע . דייטש-וואַללינע 45—65 גולד. (פֿער 102 שטיק).
נ י י ם 6-6 ע ר ל ע 180—190 גולד. פֿער 56 קילאָ. ה י י ם ע וויר נאַטורען: פֿער 100 ק' אונאַרישע קוה-הויטען 110—120 גולד. אַכטע-הויטע פֿערקענען 112—114 גולד. ראַכטישע 10.50—11.50 גולד. קאַל-פֿעללע אַנען קאַפּע 220—225 גולד. פֿער 100 קילאָ.
ר ע ר ע ר ע נעשטעס. פֿאַנד-הייטע 25—28 קילאָ 166—168 גולד. אַינמאַל פֿערוועצטע טעיענע פֿאַן 10—14 קילאָ 166—170 גולד. צוויימאַל פֿערוועצטע טעיענע פֿאַן 16—18 קילאָ 165—166 גולד. דריימאַל פֿערוועצטע טעיענע פֿאַן 19—22 קילאָ 170—174 גולד.
ק א ל ב ר ע ר , ברויע 9—10 קילאָ 450—465 גולדען. גענעריכע 6—8 קילאָ 385—385 גולדען פֿער 100 קילאָ.
פּעסער שלאַכט פֿיע-ה-מאַרקס. ביא דער אַם 3-טען 7. מהייע אין פּעסט אַננעלענענע וואַכע-מאַרקטע וואַרדען 1893 שטיק גראַם — אַנד 19 גולד. 1 ק' צו מאַרקטע געבראַכט. הינפֿאַן וואַרדען פֿערקויפֿט: 36 שטיק ש ט י ע ר , פֿער שטיק פֿאַן 84—153 גולדען — 99 אַכטען דאַם פֿאַר פֿאַן 352 גולד, 700 קילאָ, דאַם פֿאַר פֿאַן 134—149 גולד. טעלע-קוה-דאַם שטיק פֿאַן 904 גולד. שטיק 109 ביפּפֿעל, דאַם פֿאַר 156—166 גולד. 274 גולד. 288 שטיק קעבס, דאַם שטיק פֿאַן 13 — 40' גולד. 1565 שטיק שאַפּע דאַם פֿאַר 9—18 גולד. פֿייען פֿער 100 קילאָ: אַכטע-פֿלייש 52 — 54 גולד. קוה-פֿלייש 49 — 52 גולד. קאַר-פֿלייש 48—70 גולד. ביפּפֿעל-פֿלייש 46—49 גולד.

לאַטאַ-ציעהונג פֿאַם 4 נאָיעמבער 1882.

ט ע מ ע ש ו ו א ר	75	84	46	78	54
ל י י ע ן	17	39	89	29	18
ג ר א י ן	64	74	39	16	66

פֿעראַנטוואַרליכער רעדאַקטער: מאַר ברײַ רייך.

פֿרוכט- אַנד מעהל-פֿרויען-טאַבעללע.

פֿר י כ ט ע ווייזען	קוואַליטעט קוואַליטעט	פֿיר 100 קילאָגראַמס
נאָרד-אונאַרישער	75	76
	76	77
	77	78
	78	79
	79	80
	80	81
	81	82
פּעסער-באַרדען (נייא)	75	76
	76	77
	77	78
	78	79
	79	80
	80	81
	81	82
טהיים	75	76
	76	77
	77	78
	78	79
	79	80
	80	81
	81	82
ווייטענענער	96	97
	97	98
	98	99
	99	100
	100	101
	101	102
	102	103
	103	104
	104	105
	105	106
	106	107
	107	108
	108	109
	109	110
	110	111
	111	112
	112	113
	113	114
	114	115
	115	116
	116	117
	117	118
	118	119
	119	120

זכר אונד מיט איהנען אים בעסטען איינפֿערנעהמען
לעבען, אונד זא הערשט דער ווי און דער נא-
צען אומגענעד רוע אונד פֿיערערן. (ווי הערשטען
צו אביגעם, פֿאן זעהר גלויבדיגער וועג וועט שטאם-
מענדען בעריכט נור פֿאלגענדעס הינצופֿעגן: ווען
עס ריכטט אים, דאס דער אונגליקליכען שארף
ווערעדן איהרער אינטערווינגע-העלפֿען איהרע
זאנענע האבען געשטארבן ווארדען — זא אים
היעפֿער אפֿגעבאר דא קאמפֿאטס-בעהארדע
פֿעראטווארטיגן צו מאכען. ווען מאן אים איר-
גענד איינעס ווערעט מאן איר פֿרוי פֿערהאלטען,
זא ליבעס, פֿאן איר דער האנד, דאס עס פֿעליכט
דער בעהארדע אים דארבער צו וואבען, דאס
מיטשעוויילע פֿאן דער האבען דער פֿערהאלטען-
טען ניכט אבהאנדען קאמפֿע. האט זא דאס
ניכט געהאן, זא מיט זא צום שאדען-ערזאמין
אנגעהאלטען ווערדען, אב דיעזער שאדען-ערזאמין
איים דער האבען קאמפֿאטס געלייטעט ווערדען
זאל איר אים דעם פֿרוי-זא-פֿערהאלטען יענער
קאמפֿאטס-בעהאלטען וועלכע דיעסבעציליך איה-
דער פֿעליכט ניכט גענימען — דאס אים איינע
זאכע, דא אים ניכט קאמפֿערט. אלליין איינע
פֿיעל אים געווייט דאס דאס ער-זא-פֿערהאלטען
מיט רעכט איינען ערזאמין דעם ערלייטעטען שא-
דענס פֿארדערן קאנן! — נאכגעראדע עמפֿאנדען
אייז די איינע ווען דער הערן בארד, דאס ער
ביי דען יודישען און איינזענען און מיט-
עסלאר דיא געשטארבענען געגענטענדע דער
פֿאמיליע שארף ווען לייען, דיעזעלבע אבער ניכט
איינפֿענען קאנטען! פֿייליך פֿינדעט מאן ניכט
איר ווען מאן ניכט דא דאס ווען לאסט זא מאן
איינעסליך ווען זאלטען, ווי קאמפֿע הערן בארד
איר דען געדאנען דיא געשטארבענען זאכען
עבען ביי דען יודישען און מיט-עסלאר צו
זוכען! הער בארד שיינט וויבאכען בעטשעס
זיענען איינזענענען עבען דען איינזענען ווען
איינזענענען. העטטע ער זי ניכט און דען קאפֿ
געגענטע. דאס יודישען און עסטער שאפֿליאשי
אומגעבראכט, זא ווערדען זא אבער דען אנשער-
פֿאלל שאן לענגסט קלארייט האבען! עבענזא
פֿיעל עס אירם איר, דיא געשטארבענען זאכען
דער פֿאמיליע שארף עבענפֿאללס בייא יודישען
צו ווען, דא מיסטען זיך נאטורליך זיענען אנשער-
זוכענען נאנען הערזאטלאן ערוויצען, דיא ווען
האבען דיא עסטער שאפֿליאשי ניכט געשטארבען
אונד איר דיא שאפֿליאשי אבען ניכט געשטארבען,
זא איינע אים פֿינדעט מאן ניכטס דא אלע איה-
טערווינגע-ריכטער אין דער וועלט ניכט פֿערהא-
נען, אים ניין! און יודישען און מאכען! מאן ווערט
עס, דאס עס הערן בארד נאר ניכט דארן גערע-

נען וואו בעטשעס דעם פֿעריינדענע דער עס-
טער שאפֿליאשי איר דעם דעריבעשטן האלעס בייא
דער פֿאמיליע שארף דיא ווערליכע העטער
איינפֿענען צו מאכען, זען וועט צו אים איינמאל
אין דען קאפֿ, אלל דיעזע פֿעריינדענע דען ווען
צושייבען — אונד דעסאלב אים דען איר דאס
דעוולטאט ווערדען עטהאמאנאל אומשערענגט-
נען איר — ל ע ר ע ס ג י ב ט ס)
* (דאס יודישע פֿאן יעדע קל
ש מ י ל א ו י ט ש.) דיעזער פֿערהאלטענע
מעניש דער בעקאנטליך איינזאמל, וויא פֿערהא-
דע לייעט פֿאן אונד פֿאן אונד פֿערהאלטען צו
האבען, אום זעלבע נאך מיט-דאדא צו פֿירערן,
מיסטע יעדעס אלס "דערהעל" ערשיינען, מאן
קאנטע ניכט בערייפֿען, אים וועלכעס האט זא
איר ווען איינע לייט ערדיכטע אים דארדך
זיענען איינען גלויבענע-געזאכטען אים איינליך
צו שטרענען, זא אים דאס "דערהעל" געלאזט. —
דא בלאטט, ערדיכטען ביינעט געמליך פֿאל-
גענדע מעלדונג אים נירדערהאן: דיא פֿרוי דעם
פֿערהאלטענען מארטן נאם וואו צו גע, דאס
אנאר, דער קאמפֿאטס ניכטליכע פֿאן מיט-
עסלאר רעכט דעם דארטיגן ארעט-העכער זיך
מיט יעדען שטילאוישט איינזענענען האבען, נאך
אייער וועלע קאם יעדען שטילאוישט הערשט מיט
איינער האנד יעדען באנאנאטען, זיין געוויכט
שארפט פֿאר פֿיילע ניכט דער פֿרוי נאם
האבען דעם מעהרער לייט געזעהן, דער איי-
טערווינגע-ריכטער האט דען איר געזעהן דיא
פֿרוי נאם איינער איינען בעזאנדערן רעשפֿעקט
געגען, פֿאר אבען מאכט ער איר דען אה-
פֿראג, 50 גילדען אנגעגעבען, אים אבער דאס
געשעהנע אין טיעפעס שוויגען צו בעקאמבען,
פֿרוי נאם און ווען דיעזע געגענטע נאטור-
ליך מיט געשטימען צווישן, זא ווייט דער ריכטער
איים וועלכעס עס קלאר דערהארטעט, דאס דער
פֿערהאלטענע שטילאוישט אים דען פֿרוי פֿאן איי-
נען גילדען זיענען גלויבענענאכטען אין דיא גע-
זעהנע יודענשעסער פֿעריינדענע האט. — איינע נור
מיט אום בעפֿערהענען: אירם פֿראג פֿרוי נאם
ניכט זאלליך מיט דעם דערהארטען, וואס דיא איר
וואס איר נאך אנדערע מיט איהרע איינען גע-
זעהן: ווי שרייבען נאר ניכט פֿאן אנאר אונד פֿאן
דעם גייסטליכען אונד דעם ריכטער פֿאן מיט-
עסלאר, דאס דיעזע דען שטילאוישט בעשטענען
אום איהרע אנט-טעמישען בעשטענענען
דיעכטע צו לייענען, אבער ווען עס זיך געשע-
טען זאלטען, דאס דער איינזענענע-ריכטער
בארד זעלבסט איר 50 גילדען אום בעשטענען
אנגעבאטען, דאמיט זא דיא געשיכטע מיט שטי-

פֿאמיליענאם

דאס גאלד-לאנד

(צוועיטע פֿאמיליענאם)
וואו ווער דעם דעם דערהאלטען ביזאל קאנן זיין:
(אנשט דוקין) און איינפֿענען אונד אלעס איהנען,
ביינען זא עס הערשט מיט וועס דער הויפטמאן דיא אין
פֿעריינדענע שטעטען.
הארען זא דוקין! (אנשט איהרע) דיא נאמען
וועלע דאס פֿאמיליע, נור דאס דער קראנען ווענען
איינענען אים, אונד דאס דער פֿראגעס-פֿערהערדע ווענען
איינענען איהרע ניכט בעריינען, איר דערהארטער
בעריינען שארעט דעם בעריינענען פֿראגעס-פֿערהערדע אונד
דעם קראנען מיטער אלס דעם בעריינענען וועלכען
קאנן בעריינען, דאס איין קראנען בעציליך ווענען קראנען-
ווייט ווענען אירע צו שיינען פֿערווייט, ווייל דער קראנען
זעלבע זא נעמען אפֿשט: אבער איר קאנן ניכט פֿערישען-
הען, וויא איר מענט גענען ווענען איינענען איהרע
אונאפֿריכטיגן זיין קאנן, זא מיין ליבער דוקין! זא
פֿעריינען אין דיעזע איינענליכע פֿאר מיר, דעסטען
הילפע זא אין אונשירן געהטען, דאס דיא איינען נאר
וויכטיגע נונד האבען, דאס פֿאן דיעזע איינענענענען
נאר ניכט אין דיא אפֿגעשליכטע קאמפֿען.
נען! "אנשט דוקין!
"זאן נום (אנשט איהרע) זא הארען זא מיר צו
אונד פֿעריינען געליינט עס מיר, איהנען דאס, וואס איר
שיינען קלאר צו מאכען, מייען בעקאנטשאפט מיט דעם

פֿעריינענען דאקטאר ליליענשאל בענאן איינען טא-
נאמען, זענען איר דיא ערשטע וואו אין אונזערע פֿעריי-
טען פֿערהערט שפראך ער היינט צו טאג פֿאן ווענען ווייט.
געשטארבענען ענטפֿערונגען, און דענען איר איינען געוויס-
נען אנטהיל נאחם, אונד איר ערזאנערע פֿאן, אונשער זיי-
טען שריפטען אפֿט דעם בעריינענען און בעריינען איר-
טען קאליפארניענס געזעהן צו האבען, פֿאן דענען ער גלויב-
טע, דאס זא נאך אונשער זיך בעריינען צו ווענען ער-
שיינען מיר דיעזע פֿעריינענענע דעם דאקטארס אלס ערדי-
טונען אונד הונגעשענעטע, אונד איר הילעל ווען אים-
ציינענען פֿיר ווערלאן, ניכטס דעספֿא ווענען פֿעריינען
איר, אלס ווי איר דער הונגעס-שליכט איינענשלאסען
ווארען, איר דיא טיעפע דעם דאקטארס, זיענען אפֿערע
אונד אונשערונגען אונשער איינען שטיינען אים, אלס איר
דאן מיט דער רעספֿונס, געוועללשאט נאך דער הונגעס-
שליכט צורוקגעטרעט, פֿאנר איר, דאס דער שטיינענען
פֿאן איינענען עמאנעט איהרע דעקטען אונד אונד דאס דיא
שיינען דעם דאקטארס אונד דעסטען אונשערונגען-
שאפֿליכע ווערזענען איר דעם שטענע צערשטייט געלע-
נען ווען. — זא ווערזענען זיך! — ווישען האבען איר
מיט בעזאנדערונג געזעהן, וויא זא פֿאן טאג צו טאג
רייכער געווארען, וויא זא ווערזענען, דער יעדע איר
אין דער ערדע קענטען, וואסמען זא דען יונד אונד בא-
דען איינפֿענען צו מאכען, וואס זא איר איינפֿענענליכע
בעריינען פֿעריינען קאנן, דיא וועלט בעזאנדערע
איהרע קענטענעטע אונד וויכטיגע אים בעזאנדערע
געשאפענענע דער ערדע, איר אבער טיעקטע, דיא אלע
גיווערשיקטע דיא זא צום נאכבראנען ווערזענען, דאוועל-